

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія з педагогічної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 О.Б.Жильцов
«16» вересня 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

галузі знань 0101 Педагогічна освіта
спеціальності 5.01010601 Соціальна педагогіка

Київ
2014 рік

Робоча програма «Основи профорієнтаційної роботи» для студентів галузі
знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 5.0101061 Соціальна педагогіка
«___» _____ 2014 року – 14 с.

Розробник: Середня Валентина Іванівна,
викладач циклової комісії з педагогічної освіти
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії
з педагогічної освіти
Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії Мішенкова В.В.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи _____ (С.І. Дем'яненко)
Заступник директора
з навчально-методичної роботи _____ (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від «5» вересня 2014 року № 1

“ 05 ” вересня 2014 року Голова _____ (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта	Нормативна
	Спеціальність 5.01010601 Соціальна педагогіка	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		4-й
Загальна кількість годин - 108		Семестр
		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,13	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Лекції
		22 год.
		Практичні
		10 год..
		Семінарські
		10 год.
		Модульний контроль
		6 год.
		Індивідуальні заняття
		12 год.
		Самостійна робота
		48 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: допомогти студентам засвоїти основні закономірності профорієнтаційної роботи соціального педагога, оволодіти знаннями і навичками, необхідними для здійснення успішної власної професійної діяльності.

Завдання: вивчення теоретичних проблем профорієнтації молоді, характеристика ролі і місця загальноосвітньої школи в процесі профорієнтації; ознайомлення з методами психодіагностики в профорієнтаційній роботі і їх практичне застосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет, завдання та принципи професійної орієнтації, історію її виникнення, розвитку та сучасний стан;
- теоретичні основи структурних елементів професійної орієнтації: професійна інформація, професійна консультація, професійний відбір, професіографія;
- педагогічні основи професійного самовизначення особистості;
- форми і методи профорієнтаційної роботи.

На основі вивчення курсу основи профорієнтаційної роботи студент **повинен вміти:**

- проводити профорієнтаційну роботу;
- класифікувати професії;
- складати професіограму;
- застосовувати системний підхід до оцінки індивідуально-психологічних особливостей оптанта.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Сутність, структура та основні поняття професійної орієнтації.

Тема 1. Історія виникнення та розвиток профорієнтації.

Тема 2. Структура і сучасна система організації профорієнтації.

Тема 3. Форми і методи профорієнтаційної роботи.

Тема 4. Професіологія, професіографія та класифікація професій.

Тема 5. Класифікація здібностей. Принципи профорієнтаційної роботи.

Змістовний модуль 2. Психолого-педагогічні засади організації допрофесійної підготовки школярів.

Тема 1. Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки.

Тема 2. Проведення профорієнтаційної роботи в школі.

Тема 3. Система безперервної професійної освіти й навчання в Україні.

Змістовний модуль 3. Методи психодіагностики в профорієнтаційній роботі.

Тема 1. Загальна характеристика методів, що застосовуються в профорієнтаційній роботі.

Тема 2. Методи вивчення психомоторної організації людини.

Тема 3. Методи дослідження професійних інтересів, намірів, схильностей з метою профорієнтації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	сем.	пк	пр	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Сутність, структура та основні поняття професійної орієнтації							
Тема 1. Історія виникнення та розвиток профорієнтації	6	2					4
Тема 2. Структура і сучасна система організації профорієнтації.	10	2	2			2	4
Тема 3. Форми і методи профорієнтаційної роботи	13	2	2		2	2	5
Тема 4. Професіологія, професіографія та класифікація професій.	13	2	2		2	2	5
Тема 5. Класифікація здібностей. Принципи профорієнтаційної роботи	8	2		2			4
Разом за змістовим модулем 1	50	10	6	2	4	6	22
Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічні засади організації допрофесійної підготовки школярів							
Тема 1. Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки	6	2					4
Тема 2. Проведення профорієнтаційної роботи в школі.	13	2	2		2	2	5
Тема 3. Система безперервної професійної освіти й навчання в Україні.	9	2		2			5
Разом за змістовим модулем 2	28	6	2	2	2	2	14
Змістовий модуль 3. Методи психодіагностики в профорієнтаційній роботі							
Тема 1. Загальна характеристика методів, що застосовуються в профорієнтаційній роботі	8	2	2				4
Тема 2. Методи вивчення психомоторної організації людини	10	2			2	2	4
Тема 3. Методи дослідження професійних інтересів, намірів, схильностей з метою профорієнтації	12	2		2	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3.	30	6	2	2	4	4	12
Усього годин	108	22	10	6	10	12	48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія виникнення і сучасна система профорієнтації	2
2	Форми і методи профорієнтаційної роботи	2
3	Класифікація професій, Професіологія, професіограма, психограма	2
4	Профорієнтаційна робота в школі	2
5	Методи психодіагностики в профорієнтаційній роботі	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійний добір: складання резюме	2
2	Складання професіограми для різних спеціальностей	2
3	Профорієнтаційна робота в школі	2
4	Визначення галузі власних інтересів, робота з діагностичними опитувальниками	2
5	Тестування професійної придатності	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва тема	Кількість годин
1	Історія виникнення та розвиток профорієнтації	4
2	Структура і сучасна система організації профорієнтації	4
3	Форми і методи профорієнтаційної роботи	5
4	Професіологія, професіографія та класифікація професій.	5
5	Класифікація здібностей. Принципи профорієнтаційної роботи	4
6	Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки	4
7	Проведення профорієнтаційної роботи в школі	5
8	Система безперервної професійної освіти й навчання в Україні.	5
9	Загальна характеристика методів, що застосовуються в профорієнтаційній роботі	4
10	Методи вивчення психомоторної організації людини	4
11	Методи дослідження професійних інтересів, намірів, схильностей з метою профорієнтації	4
	Разом	48

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Основи профорієнтаційної роботи» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 8.1 і 8.2.

Таблиця 8.1

Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3
2.	Складання плану реферату	3
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	15
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	3
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3
Разом		30

Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді презентації PowerPoint)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5
2	Наявність плану викладення матеріалу	3
3	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10
4	Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентації, наявність ілюстративного матеріалу	5
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел)	3
Разом		30 балів

Таблиця 8.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	24 – 30	Відмінно
Достатній	23 – 15	Добре
Середній	7 -14	Задовільно
Низький	0 – 6	Незадовільно

Орієнтовна тематика ІНДЗ

1. Професія як діяльність та сфера проявів особистості.
2. Психологічні особливості професіограми як системи опису професій.
3. Вибір професій як важлива ланка життєвого та професійного становлення людини.
4. Психологічні умови правильного вибору професії.
5. Види професії та їх особливості.
6. Методи психологічного аналізу професійної діяльності.
7. Психологічні особливості проектування життєвого шляху особистості.
8. Протипоказання при виборі професії.
9. Профорієнтація в системі психологічної науки.
10. Професійна консультація як компонент профорієнтації,
11. Фактори, що впливають на вибір професії.
12. Професійний відбір та його психологічна характеристика.
13. Індивідуальний стиль діяльності та професія.

14. Психологічна характеристика професійної придатності.
15. Формування професійних інтересів школярів.
16. Життєвий та професійний шлях особистості.
17. Біографічні кризи та професійний шлях особистості.
18. Психологічна характеристика методів вивчення індивідуально-психофізіологічних особливостей школяра при виборі професії.
19. Психологічні особливості професійного самовизначення в ранньому юнацькому віці.
20. Індивідуальний та статевий підходи при формуванні професійного самовизначення.
21. Проблеми ефективності профорієнтаційної роботи серед молоді.
22. Генезис професії та його психологічні умови.
23. Шляхи формування індивідуального стилю діяльності.
24. Особливості формування системи знань у дошкільників про працю дорослих.
25. Нормативна база професійного працевлаштування.
26. Сучасні вимоги до профорієнтаційної роботи.
27. Роль підприємств і кадрових агентств у проведенні профорієнтаційної роботи.
28. Структура професійної діяльності і трудового процесу.

9. Методи контролю

- усне опитування на семінарських заняттях;
- перевірка письмових модульних робіт;
- перевірка самостійної роботи;
- перевірка виконання індивідуальних завдань.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	11	11
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	10	10
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	11	55
4. Робота на семінарському занятті	10	4	40
5. Робота на практичному занятті	10	5	50
6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	30	1	30
7. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Всього			271
екзамен			
Коефіцієнт	3,11		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ схематична наочність.

12. Рекомендована література

Базова

1. Баріхашвілі І.І. Психологічні основи профорієнтації та професійного самовизначення: навчальний посібник/І.І.Баріхашвілі, М.П.Ворона, Г.В.Грищенко, І.М.Старіков. – К.: Професіонал, 2009.
2. Вітковська О.І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації. - К.: Наук. світ, 2001.
3. Гладкова В.М. Профорієнтація: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2011.
4. Довідник професій / Упорядники Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П.Тименко. - К.: Українська книга, - 1999.
5. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. - К.: Ніка-центр, 2006.

Допоміжна

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов. - СПб.: Питер, 2005
2. Гончарова Н.О. Основи вибору професії: консультативний тренінг / За ред. В.Ф.Моргуна. - Полтава: АСМІ, 2007.

3. Готовність учня до профільного навчання // Упоряд.: В.Рибалка / За заг. ред. С.Максименка, О.Главник. - К.: Мікрос - СВС, 2003.
4. Грабська О.І. Профорієнтаційна робота зі школярами у гімназії // Рідна школа. - 2004. - №10. - С 16-17.
5. Довідник професій / Упорядники Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П.Тименко. - К.: Українська книга, - 1999.
6. Єгорова Є.В. Психологічне дослідження професійного самовизначення старшокласників з різним типом усвідомлення проблеми вибору професії // 36.: Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні. - Харків: ОВС, 2002.
7. Калюжна Ю.І. Психологічні основи здійснення профорієнтаційної роботи зі шкільною молоддю // Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно зорієнтованої освіти / Автори-упорядники П.І. Матвієнко, Н.І. Білик, О.О. Новак. - Полтава: ПОІППО, 2006.
8. Кроки до самопізнання. Журнал для визначення профілювання / Автор-упорядник Н.О.Лук'яненко; За ред. О.О.Новака. - Полтава, 2008.
9. Мельник О.В., Романчук В.П. Основи вибору професій: експериментальна програма та збірник практичних завдань. - К.: Інститут проблем виховання АПН України, 2001.
10. Підготовка до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи): Навч. мет. пос. / За ред. Г.О.Балла, П.С.Перепелиці, В.В.Рибалки. - К.: Наукова думка, 2000.
11. Професійна діагностика / Упорядник Т. Гончаренко.-К.: Ред. Загальнопед. газ., 2004.
12. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навчальний посібник / За ред. П.С.Перепелиці, В.В.Рибалки. - Хмельницький: ТУП, 2001.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>
4. Библиотека Гумер
<http://www.gumer.info/>
5. Серия «мастера психологии»
<http://aboutyourself.ru/obshpsy/mastera-psixologii.html>

Навчально-методична карта дисципліни «Основи профорієнтаційної роботи»

Разом: 108 год, лекції – 22 год, практичні заняття – 10 год, семінарські заняття – 10 год, індивідуальна робота – 12 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 48 год.

Тиждень	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.			Змістовий модуль 3		
Модулі											
Назва модуля	Сутність, структура та основні поняття професійної орієнтації					Психолого-педагогічні засади організації допрофесійної підготовки школярів			Методи психодіагностики в профорієнтаційній роботі		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Дати											
Теми лекцій	Історія виникнення та розвитку профорієнтації	Структура і сучасна система організації профорієнтації	Форми і методи профорієнтаційної роботи	Професіологія, профсіографія та класифікація професій.	Класифікація здібностей. Принципи профорієнтаційної роботи	Сутність і принципи побудови профільної допрофесійної підготовки	Проведення профорієнтаційної роботи в школі	Система безперервної професійної освіти й навчання в Україні.	Загальна характеристика методів, що застосовуються в профорієнтаційній роботі	Методи вивчення психомоторної організації людини	Методи дослідження професійних інтересів, намірів, схильностей з метою профорієнтації
Теми семінарських занять		Історія виникнення і сучасна система профорієнтації	Форми і методи профорієнтаційної роботи	Класифікація професій, Професіологія, профсіограма,			Профорієнтаційна робота в школі		Методи психодіагностики в профорієнтаційній роботі		
Теми практичних занять			Професійний добір: складання резюме	Складання профсіограми для різних спеціальностей			Профорієнтаційна робота в школі			Визначення галузі власних інтересів, робота з діагностичними опитувальниками	Тестування професійної придатності
Самостійна робота	Табл. 7				Табл. 7				Табл. 7		
ІНДЗ	протягом курсу одне ІНДЗ										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1				Модульна контрольна робота 2				Модульна контрольна робота 3		
Підсумковий контроль	Екзамен										